

~ ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ ~

УДК 336.7

DOI:10.32680/2409-9260-2023-7-8-308-309-68-75

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ: ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Жердецька Л. В., доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри банківської справи, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: lzherdetska@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5398-868X

Чепразова Д. В., студентка IV курсу, факультету фінансів і банківської справи Одеського національного економічного університету, м. Одеса, Україна
e-mail: cheprazovad@gmail.com

***Анотація.** У статті висвітлено практичні аспекти монетарної політики Національного банку України. Сучасну специфіку монетарної політики Національного банку України визначено через призму етапів її розвитку. У дослідженні виділено етапи становлення та розвитку монетарної політики Національного банку України: створення інституційної бази монетарної політики, запровадження національної валюти та монетарного регулювання, розвиток законодавчого забезпечення та розгортання світової фінансової кризи, подолання наслідків кризи та агресія з боку РФ, реформування банківського сектору та сучасний етап. Сучасний етап характеризується пандемією Covid-19 та повномасштабною війною Росії проти України. За підсумками проведеного дослідження аргументовано, що у відповідь на кризу, спричинену пандемічними обмеженнями, Національний банк України послабив інструментарій монетарної політики. Проте основною детермінантою, яка формує сучасні умови обґрунтування та імплементації монетарної політики, є повномасштабне російське вторгнення в Україну. На цій основі у дослідженні проаналізовано дії Національного банку України у сфері монетарного, валютного та пруденційного регулювання. Аргументовано, що в сучасних умовах цілком обґрунтовано була б монетарна рестрикційна політика. Водночас намічаються тенденції до послаблення монетарної рестрикції, які з одночасним пом'якшенням макроруденційного інструментарію та низкою фіскальних заходів мають сприяти відновленню банківського кредитування.*

***Ключові слова:** монетарна політика, ключова процентна ставка, пандемія Covid-19, повномасштабне вторгнення, антикризові заходи.*

MONETARY POLICY OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE: STAGES OF DEVELOPMENT AND CURRENT STATE

Zherdetska Liliia, D.Sc. (Economics), Associate Professor, Head of the Banking Department, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine
e-mail: lzherdetska@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5398-868X

Cheprazova Diana, 4th year student of the Odesa National Economic University, Ukraine
e-mail: cheprazovad@gmail.com

***Abstract.** The main challenges of modern environment, that require improvement of approaches to the monetary policy design, are the following: quarantine restrictions in connection with the Covid-19 pandemic; geopolitical instability and war in Ukraine in connection with full scale invasion of Russia. Under such circumstances new approaches related to evaluation of monetary policy should be substantiated. In the article we propose one of those approaches based on the allocation of stages of monetary policy development of the National Bank of Ukraine. The purpose of the article is to form the stages of monetary policy development of the National Bank of Ukraine and on its basis to identify specifics of the modern monetary policy. The study highlights the stages of the formation and development of the monetary policy of the National Bank of Ukraine. They are (1) the creation of an institutional base of monetary policy, (2) the introduction of the national currency and monetary regulation, (3) the development of legislative support and the unfolding of the global financial crisis, (4) overcoming the consequences of the crisis and aggression from the Russian Federation, (5) reforming the banking sector and (6) the current stage. The current stage is characterized by the Covid-19 pandemic and full-scale war. Based on the results of the research, it is argued that in response to the crisis caused by pandemic restrictions, the National Bank of Ukraine weakened the tools of monetary policy. However, the main determinant that forms the modern conditions for the justification and implementation of monetary policy is the full-scale invasion of Russia into Ukraine. On this basis, the research analyzed the actions of the National Bank of Ukraine in the field of monetary, currency and prudential regulation. It is argued that in the current conditions, a restrictive monetary policy with a simultaneous softening of the macroprudential toolkit and a number of fiscal measures, which should contribute to the restoration of bank lending, appears*

to be fully justified. It was established that in modern conditions the monetary restrictive policy seemed to be fully justified. At the same time, tendencies towards a loosening of monetary restrictions are planned, which, along with the simultaneous softening of macroprudential instruments and a number of fiscal measures, should contribute to the recovery of bank lending.

Key words: *monetary policy, key policy rate, Covid-19 pandemic, full-scale invasion, anti-crisis measures.*

JEL Classification: E520.

Постановка проблеми. Монетарна політика є одним з ключових важелів державного регулювання економіки країни. Належне формування та реалізація монетарної політики важливі для забезпечення стабільності національної валюти, контролю інфляції, розвитку фінансової системи та забезпечення економічного зростання. У сучасних умовах, коли економіка України стикається зі складними викликами, як-от глобальна пандемія COVID-19 та складні геополітичні процеси, монетарна політика Національного банку має велике значення для забезпечення стабільності грошової одиниці, фінансової стабільності та сприяння економічному зростанню. У зв'язку з цим, особливого значення набувають питання оцінювання монетарної політики Національного банку в сучасних умовах та визначення можливості для її удосконалення. Такий аналіз може допомогти забезпечити більш стійке та стабільне функціонування економіки України та забезпечити її розвиток у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням процесу становлення та розвитку монетарної політики України присвячено праці провідних вітчизняних учених-економістів. Проте необхідно відзначити роботи таких науковців як М. Безнощенко, Л. Грицина, В. Захарченко, В. Лепушинський, В. Коваленко, В. Міщенко та О. Харун.

Так, М. Безнощенко [1] та В. Захарченко [2] розглядають етапи розвитку грошово-кредитної політики в Україні. О. Харун та Л. Грицина [3] розвиток монетарної політики розглядають у контексті процесів фінансової глобалізації.

Питанням внеску монетарного інструментарію у забезпечення економічного зростання присвячено праці В. Міщенка, С. Міщенко та В. Коваленко. Зокрема, В. Міщенко разом із співавторами розглядають науково-методичні засади впливу монетарної політики на економічний розвиток [4], координацію монетарної політики з бюджетною політикою у забезпеченні ефективного подолання наслідків кризи [5]. Специфіці монетарної політики в Україні присвячено дослідження В. Коваленко [6] – авторка розглядає роль монетарної політики у подоланні структурних дисбалансів економіки України.

Роботи фахівців Національного банку України присвячені оцінюванню ефективності трансмісійного механізму вітчизняної монетарної політики [7] та є певні результати у формулюванні ролі монетарної політики у воєнний період [8].

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Віддаючи належне результатам, отриманим у працях українських науковців, варто відмітити необхідність поглиблення дослідження монетарної політики Національного банку України на сучасному етапі розвитку, який характеризується невизначеністю умов воєнного стану.

Мета дослідження полягає в наступному: на основі виділення та оцінювання етапів розвитку монетарної політики Національного банку України визначити її сучасну специфіку.

Основний матеріал. За роки своєї незалежності система монетарного регулювання пройшла кілька послідовних етапів. Сучасні науковці виділяють шість основних етапів розвитку монетарної політики України.

У період 1991-1995 рр. Україна знаходилась на підготовчому етапі розвитку своєї системи монетарного регулювання, оскільки ще не мала власної грошової одиниці та користувалась російськими карбованцями. Діяли командно-адміністративні методи управління, що значно обмежувало можливість керування банківською системою. З метою виходу України з «полону» рублів було запроваджено купони, які оберталися паралельно з рублями.

Рис. 1. Динаміка облікової ставки та етапи розвитку монетарної політики Національного банку України

Джерело: складено авторами за матеріалами [1, 2, 3, 13]

Перший етап (1991-1995 рр.) розвитку монетарної політики України характеризується складними перехідними процесами в економічній системі. Основною метою було стимулювання економічного зростання та подолання інфляції. Однак, як зазначалося раніше, на першому етапі Україна не мала сформованої інституційної основи для проведення монетарного регулювання, такої як грошовий ринок та банківська система. Окрім цього, Національний банк України не був упорядкованою структурою. Він здобув свою незалежність у період 1992-1994 рр. [2]. У 1993 році було встановлено фіксований курс валютного ринку, а у 1994 році було визначено основні функції цього ринку та роль НБУ в економіці країни. Водночас почався процес доларизації економіки, розвивалася тінізація, а також відбувалося падіння виробництва. У 1995 році Національний банк відмовився від пільгового кредитування Уряду і був створений ринок цінних паперів. Для фінансування бюджетного дефіциту почали використовувати облігації внутрішньої державної позики (ОВДП).

Другий етап (1996-1998 рр.) розпочався з проведенням грошової реформи. У рамках цієї реформи було введено в обіг гривню, яка стала національною валютою України. Проведення грошової реформи було обумовлене зниженням інфляції, стабілізацією цін та зниженням темпів падіння ВВП. Грошова реформа не передбачала радикальних змін грошової системи країни, тобто мала м'який характер. Офіційна концепція реформи базувалася на принципах прозорості та неконфіскаційності. Незважаючи на думки деяких науковців, які вважали, що грошова реформа 1996 року мала більш політичний, ніж економічний характер, важливо відмітити, що головна мета Національного банку України була досягнута успішно – Україна отримала власну стабільну грошову одиницю [1]. Національний банк України провів значну підготовчу роботу перед впровадженням грошової реформи, яка була спрямована на зниження рівня інфляції та стабілізацію курсу купоно-карбованця. Незважаючи на це, на етапі введення реформи в дію, у серпні 1996 року, очікування інфляції призвели до зростання цін на 5,7%, проте до кінця того ж року НБУ вдалося знизити місячний приріст індексу споживчих цін до менш, ніж 1%. Після 1996 року інфляція залишалася стабільною, не перевищуючи межі 26% на рік, та складала в середньому 14,9% за період 1996-2009 рр. [1].

Внаслідок проведення грошової реформи в Україні було відзначено незначне пом'якшення монетарної політики, проте це не призвело до суттєвого зниження вартості національної валюти. Справжнім викликом для гривні стала світова фінансова криза 1998 року, яка призвела до зниження курсу гривні до долара США майже у два рази. Для захисту прав та інтересів вкладників комерційних банків Президентом України було прийнято Указ «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків» від 10.09.1998 р. № 996/98 [9], який передбачав заснування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Згідно з цим Указом, за недоступності вкладу у комерційному банку гарантується відшкодування за вкладом, включаючи відсотки, у розмірі вкладу, але не більше ніж 500 грн. Також рада ФГВФО вже 11 разів збільшувала граничну суму відшкодування коштів за вкладами і до початку повномасштабного російського вторгнення вона становила 200 000 грн., але зараз, під час воєнного стану в Україні, фонд здійснює відшкодування у розмірі 100% вкладу. Також вагомий вплив у стабілізації та розвитку монетарної політики, зокрема у забезпеченні стабільності національної грошової одиниці мав Закон України «Про Національний банк України», що був прийнятий 20.05.1999 р. № 679-XIV. Цей закон визначає Національний банк України економічно самостійним і звільняє його від відповідальності за зобов'язання державних органів та комерційних банків [10].

На третьому етапі (2000-2008 рр.) було прийнято Закони України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III та «Про фінансові послуги і державне регулювання ринку фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664-III, які допомогли у розвитку грошово-кредитної системи [11,12].

У цей період Національний банк України, який виступав регулятором грошово-кредитної системи, визначив такі пріоритети та завдання для її розвитку: перехід до режиму інфляційного таргетування; забезпечення стабільності валютного курсу; досягнення повної конвертованості національної валюти; стимулювання розвитку первинного та вторинного ринку; забезпечення економічного зростання.

Незважаючи на щорічне зростання ВВП України протягом періоду 2000-2007 рр., у середньому на 7,4%, не всі заплановані завдання були виконані. НБУ продовжував фіксувати валютний курс і не переходив до політики таргетування інфляції, що було зазначено в «Основних засадах грошово-кредитної політики на 2002 рік», хоча помірний і стабільний рівень інфляції в 2004-2007 рр. створював умови для переходу до цієї політики. Однак варто відмітити, що світова фінансова криза 2008 року змусила тимчасово відкласти таргетування інфляції [3].

Через світову фінансову кризу з вересня 2008 року в Україні виникли проблеми у грошово-кредитній системі, що стосувалися обмежень у регулюванні монетарної політики, зокрема: через занадто жорстку прив'язку гривні до долара відбулася поступова ревальвація гривні та збільшення дефіциту торговельного балансу; через видачу населенню валютних кредитів, збільшився валютний ризик населення. У зв'язку з неминучою корекцією валютного курсу в Україні гривня зазнала однієї з найбільших девальвацій у світі (з 4,85 грн. до понад 8 грн. за долар США). Наслідками девальвації гривні стали: паніка на валютному ринку, що призвела до масових валютних спекуляцій та зростання курсу долара до 10 гривень і більше; відплив коштів з банківських депозитів, криза ліквідності банків, рефінансування Національним банком України, банкрутство банків, невиконання споживчих та іпотечних кредитів і катастрофічне падіння рівня довіри населення до банківської системи; обвал фондового ринку, що призвів до падіння вартості активів до мінімального рівня та виведення капіталу з ринку [3].

Четвертий етап (2009-2014 рр.) характеризується відновленням фінансово-кредитної системи України після наслідків кризи 2008 року [2]. До факторів, що сприяли подальшому її розвитку, належать: стабільність валютного курсу завдяки кредитам МВФ і приватних інвесторів; зниження ставок рефінансування НБУ та комерційних банків, зростання доходів від депозитів населення та часткове відновлення довіри до банків; зростання інвестицій у 2012-2013 рр., зокрема за рахунок іноземних портфельних інвестицій в основний капітал реального сектора економіки, а також зростання показників ВВП [2]. Проте у 2014 році, в результаті початку воєнних дій в Україні та втрати Криму та частини Донбасу, сталося

загострення негативних явищ, зокрема: падіння рівня заощаджень фізичних та юридичних осіб через різкий спад валютного курсу (у три рази) та загальне погіршення фінансового стану банківської системи і банкрутства багатьох банків; швидке зростання частки проблемних активів та збільшення ризиків у діяльності банків; нестача коштів у ФГВФО; підвищення тарифів і цін, а також банкрутство малих і середніх підприємств.

Передумови реформування банківського сектора було закладено ще у 2014 році і реформи розпочалися із змін у роботі самого центрального банку країни. Зокрема, для покращення інституційного середовища монетарної політики Національний банк України створив Комітет з монетарної політики наприкінці 2014 року. Цей консультативний орган складається з Голови НБУ, його заступника та ряду інших посадовців і має на меті забезпечувати загальне керівництво процесами формування принципів грошово-кредитної політики та монетарної стабільності. Також була створена Громадська рада як постійно діючий орган, що має на меті забезпечення ефективної взаємодії НБУ з громадськістю, захист прав та інтересів споживачів банківських послуг, забезпечення стабільності банківської системи та надання пропозицій щодо вдосконалення фінансового законодавства в Україні.

На п'ятому етапі (2015-2019 рр.) Національним банком України було прийнято постанову № 541 від 18.02.2015 р. «Про Основні засади

грошово-кредитної політики на 2016-2020 роки», яка передбачала наступні заходи: впровадження інфляційного таргетування у 2017 році; скасування адміністративних обмежень на валютному ринку у 2018 році;

«стрес-тестування» та «очищення» банківської системи [15].

Однак на шостому етапі (з 2020 року) грошово-кредитна система Україна зіткнулася з низкою викликів, основними з яких стали карантинні обмеження у зв'язку з пандемією Covid-19 та повномасштабне російське вторгнення в Україну.

Під час пандемії українські банки були достатньо капіталізованими та високоліквідними, без помітних дисбалансів. Оздоровлення сектору та підвищення стійкості банківської системи, що почалося з 2015 року, призвело до помітного успіху. Відтак вперше в історії української банківської системи банки не стали чинником посилення економічної нестабільності під час кризи. Навіть більше, банки допомагали підтримувати бізнес, а також сприяли відновленню економіки, надаючи кредити реальному сектору та домогосподарствам.

Починаючи з квітня 2020 р., Національний банк використовував ключові інструменти, щоб допомогти подолати кризу. Кроки НБУ були схожі на ті, що вживали регулятори в інших країнах. Наприклад, було призупинено впровадження буферів консервації капіталу та системної важливості, щоб дати банкам більше простору для дій. Тому банки можуть використовувати капітал понад мінімальний рівень як для покриття кредитних збитків, так і для збільшення кредитного портфеля.

Основні монетарні заходи, які були запроваджені НБУ: зниження ключової ставки НБУ до 6% з 11% для стимулювання кредитування; введення режиму стабільності ліквідності; розширення ліній кредитування, щоб забезпечити ліквідність банків; запровадження режиму валютних інтервенцій для підтримки стабільності національної валюти та забезпечення стійкості фінансової системи. Також у жовтні 2020 року НБУ запровадив новий механізм встановлення курсу гривні, що передбачає фіксацію курсу на день замовлення, що дозволяє зменшити коливання курсу та зберегти стабільність гривні. НБУ також надав допомогу експортерам, що дозволило їм збільшити обсяги експорту та підтримати національну валюту. Введення мораторію на виплату дивідендів було здійснено НБУ з метою збереження капіталу та забезпечення стійкості банків [13].

Ці заходи були призначені для забезпечення стабільності фінансової системи та зменшення негативного впливу кризи на економіку України.

24 лютого 2022 року Україна стикнулася з безпрецедентним викликом – повномасштабним вторгненням з боку рф.

Національний банк невідкладно відреагував на повномасштабну військову агресію з боку рф та вжив низку заходів у галузі монетарної політики та регулювання діяльності банків [14]: банки, відділення та банкомати продовжили свою роботу у регіонах, де це було можливо; було введено бланкове рефінансування строком до року; зміна у застосуванні

окремих положень; змінені умови проведення оцінки стійкості банків; скасування санкцій за порушення економічних нормативів та лімітів валютної позиції; ослаблені вимоги щодо термінів надання звітності для всіх учасників фінансового ринку; введені валютні обмеження (валютний курс зафіксувався на рівні 24 лютого 2022 року; призупинено продаж іноземної валюти клієнтам; заборонено видачу готівкових коштів з рахунків клієнтів в іноземній валюті; введено мораторій на здійснення транскордонних валютних платежів).

15 квітня 2022 р. Рада Національного банку ухвалила основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану; цей документ буде застосовуватися в період дії правового режиму воєнного стану, а за потреби також деякий час після його завершення до нормалізації функціонування економіки та фінансової системи. Відповідно до документу, за нормалізації функціонування економіки НБУ зобов'язується повернутися до режиму інфляційного таргетування з плаваючим курсоутворенням. Національний банк відновить прогнозний цикл та використовуватиме ключову ставку як основний монетарний інструмент для зниження інфляції до цілі НБУ в 5% та контролю інфляційних очікувань [15]. Проте нині НБУ ухвалив деякі адміністративні обмеження, такі як фіксування курсу валютного обміну та обмеження на валютні операції та рух капіталу, щоб забезпечити фінансову стабільність в Україні. Також НБУ тимчасово відкликав ухвалення рішень щодо облікової ставки до червня 2022 року. З червня ставку було підвищено до 25%, а знижено лише у липні 2023 року, незважаючи на прогноз щодо зниження інфляції вже у 2023 році [15].

НБУ підтримує державний бюджет України, але фінансує лише критичні видатки Уряду в обмежених обсягах та зберігає максимальну прозорість у висвітленні таких операцій. НБУ зберігає свою інституційну, фінансову та операційну незалежність для належного виконання своїх функцій, в тому числі самостійно визначає доцільність та обсяги операцій із фінансування дефіциту державного бюджету. Водночас Національний банк зазначає, що намагається уникати запровадження інструментів, які можуть призвести до послаблення довіри до монетарної політики, розбалансування очікувань та посилення фіскального домінування [15].

Висновки. Отже, аналізуючи монетарну політику Національного банку України, яку він застосовує для нормалізації банківського середовища, можна зробити висновок, що нині вона характеризується послабленням обмежень монетарного регулювання (після періоду рестрикції) та банківського нагляду, за винятком валютного регулювання. Ці заходи, на нашу думку, дозволяють зменшити панічні настрої у банківській системі та забезпечать поступове відновлення банківського кредитування, що призведе до відбудови національного виробництва в Україні та нормалізації економічної ситуації.

Список літератури

1. Безнощенко М. Еволюція грошово-кредитної політики України та перспективи переходу на режим таргетування інфляції. Збірник наукових праць. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка. 2011. № 2(67). С. 223-234.
2. Захарченко В. Етапи та інституційні засади розвитку грошово-кредитної системи України. Український журнал прикладної економіки. Вінниця: ВНАУ. 2021. Том 6. № 1. С. 109-117.
3. Харун О., Грицина Л. Розвиток грошово-кредитної політики України в умовах глобалізації. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Хмельницький: ХНУ. 2019. № 41. С. 176-182.
4. Міщенко В., Льон І. Роль монетарного регулювання у стимулюванні економічного розвитку. Фінанси України. 2017. № 4. С. 75-93.
5. Міщенко В., Міщенко С. Розвиток механізмів координації монетарної та бюджетної політики в контексті подолання наслідків банківської кризи. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2017.1(22), 423–431. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i22.109936>
6. Коваленко В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України. Вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського. 2016. № 12. С. 445–449.

7. Zholud, O., Lepushynskiy, V., Nikolaychuk, S. The Effectiveness of the Monetary Transmission Mechanism in Ukraine since the Transition to Inflation Targeting. *Visnyk of the National Bank of Ukraine*. 2019, 247, 19-37. <https://doi.org/10.26531/vnbu2019.247.02>
8. Лепушинський В. Роль монетарної політики під час війни та в післявоєнному відновленні. 12 травня 2023 року. Матеріали семінару для викладачів ЗВО. URL: <http://surl.li/jqmca> (дата звернення 25.07.2023 р.).
9. Указ Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків» від 10.09.1998 р. № 996/98. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996/98#Text> (дата звернення 03.03.2023 р.).
10. Закон України «Про Національний банк України» від 10.09.1998 р. № 996/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>. (дата звернення 03.03.2023 р.).
11. Закон України «Про фінансові послуги і державне регулювання фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. (дата звернення 03.03.2023 р.).
12. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. (дата звернення 03.03.2023 р.).
13. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>. (дата звернення 28.07.2023 р.).
14. Жердецька Л. Сучасні антикризові заходи Національного банку України. Збірник матеріалів XX Міжнародної науково-практичної конференції «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях». Одеса: ОНЕУ, 2022. С. 139.
15. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану: рішення Ради Національного банку України від 15.04.2022 року. URL: [70https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4). (дата звернення 05.03.2023 р.).

References

1. Beznoshchenko, M. (2011) The evolution of the monetary policy of Ukraine and the prospects for the transition to the inflation targeting regime. *Zbirnyk naukovykh prats'*. Kyiv: KNU im. T. Shevchenko, 2(67), 223-234. [In Ukrainian].
2. Zakharchenko, V. (2021) Stages and institutional foundations of the development of the monetary and credit system of Ukraine. *Ukrayins'kyi zhurnal prykladnoyi ekonomiky*. Vinnytsya: VNAU, 6, 1, 109-117. [In Ukrainian].
3. Harun, O., & Hrytsyna, L. (2019) Development of the monetary policy of Ukraine in the conditions of globalization. *Bukhhalters'kyi oblik, analiz ta audyt*. Khmel'yt's'kyi: KHNU, 41, 176-182. [In Ukrainian].
4. Mishchenko, V., & Lyon, I. (2017) The role of monetary regulation in stimulating economic development. *Finansy Ukrayiny*, 4, 75-93. [In Ukrainian].
5. Mishchenko, V., & Mishchenko, S. (2017). Development of monetary and budget policy coordination mechanisms in the context of overcoming the consequences of the banking crisis. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(22), 423–431. DOI <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i22.109936> [In Ukrainian].
6. Kovalenko, V. (2016) Monetary and credit policy and its impact on overcoming structural imbalances in the economy of Ukraine. *Visnyk Mykolayivs'koho natsional'noho universytetu im. V. O. Sukhomlyns'koho*, 12, 445–449. [In Ukrainian].
7. Zholud, O., Lepushynskiy, V., Nikolaychuk, S. (2019). The Effectiveness of the Monetary Transmission Mechanism in Ukraine since the Transition to Inflation Targeting. *Visnyk of the National Bank of Ukraine*, 247, 19-37. <https://doi.org/10.26531/vnbu2019.247.02>
8. Lepushynskiy V. (2023). The role of monetary policy during the war and in post-war recovery. May 12, 2023. Materials of the seminar for teachers of higher education institutions. Retrieved from <http://surl.li/jqmca> (access date 07/25/2023). [In Ukrainian].
9. Decree of the President of Ukraine "On measures to protect the rights of natural persons – depositors of commercial banks" dated September 10, 1998, No. 996/98. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996/98#Text> (date of application 03.03.2023). [In Ukrainian].
10. Law of Ukraine "On the National Bank of Ukraine" dated September 10, 1998. No. 996/98. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>. (date of application 03.03.2023) [In Ukrainian].
11. Law of Ukraine "On Financial Services and State Regulation of Financial Services" dated

July 12, 2001 No. 2664-III. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>. (date of application 03.03.2023) [In Ukrainian].

12. Law of Ukraine "On Banks and Banking Activity" dated 07.12.2000.

No. 2121-III. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. (date of application 03.03.2023) [In Ukrainian].

13. Official website of the National Bank of Ukraine. Retrieved from <https://bank.gov.ua/>. (application date 07/28/2023). [In Ukrainian].

14. Zherdetska, L. (2022) Modern anti-crisis measures of the National Bank of Ukraine. Proceedings of the 20th International Scientific and Practical Conference "Scientific Problems of Management at the Macro, Meso, and Microeconomic Levels." Odesa: ONEU, 139. [In Ukrainian].

15. Basic principles of monetary and credit policy for the period of martial law: decision of the Council of the National Bank of Ukraine dated 04/15/2022. Retrieved from [70https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4](https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4). (date of application 05.03.2023). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.07.2023

Прийнята до публікації 19.07.2023